

Validity of carpal tunnel syndrome diagnostic tests in diabetic patients

K. Azma*

M. Farjad**

SH. Najafi***

R. Toupa Ebrahimi****

M. Bahrami Asl*****

*Associate Professor of Physical Medicine and Rehabilitation, Aja University of Medical Science, Tehran, Iran

**Professor of Physical Medicine and Rehabilitation, Aja University of Medical Science, Tehran, Iran

***Assistant Professor of Physical Medicine and Rehabilitation, Aja University of Medical Science, Tehran, Iran

****Specialist of Physical Medicine and Rehabilitation

*****Assistant of Physical Medicine and Rehabilitation, Aja University of Medical Science, Tehran, Iran

---

Abstract

Background: Carpal tunnel syndrome (CTS) is the most common compressive neuropathy. Although unprincipled and incorrect use of hands and non compliance with safety issues are underlying factors of CTS, but studies have shown that diabetes can predispose patients to CTS.

Objective: The aim of this study was to determine the sensitivity and specificity of diagnostic maneuvers of carpal tunnel syndrome in diabetic patients and to compare with non diabetic patients.

Methods: This cross-sectional study was conducted on 115 hands that were selected by census method in Milad hospital, Tehran during 2012. Demographic data were collected by a questionnaire and physical examination was performed for patients. The patients were divided into six groups based on electrodiagnosis response: normal, paresthesia without CTS, CTS, symptomatic diabetes without CTS, diabetes & CTS, diabetes & CTS & peripheral neuropathy. The sensitivity and specificity of Tinel's Sign, Phalen's Test, reverse Phalen's Test, Tourniquet Test, difference between two sharp points, Compression Test, and Flick Signal were determined in diabetic and nondiabetic patients. Data were analyzed by Chi-square test.

Findings: The mean age of the patients was 55 ± 13.25 and the mean duration of symptoms was 19 months. The prevalence of moderate CTS was higher than mild and severe CTS. Of 115 studied hands, there were 25 hands with CTS, 20 hands with diabetes & CTS hands, 23 hands with diabetes & CTS & peripheral neuropathy hands, 14 hands with paresthesia without CTS, 19 hands with symptomatic diabetes without CTS and 14 normal hands. In non-diabetic with CTS group, the Flick Signal and the reverse Phalen's test were the most sensitive tests, respectively while the Tinel's sign and the Phalen's test were the most specific tests (95%). In diabetic group with CTS, reverse Phalen's test was the most sensitive test (56%) and the Tinel's sign was the most specific test (77%). In diabetic group with peripheral neuropathy & CTS, the Phalen's test and Compression test were the most sensitive tests (59%), and the Tinel's sign was the most specific test (77%). Overall the Compression test was the most sensitive test (51%) and the Tinel's sign was the most specific test (77%) in the diabetic group.

Conclusion: With regards to the results, using the Phalen's test, the reverse Phalen's test and the compression test in diabetic patients with CTS is suggested.

Keywords: Carpal tunnel syndrome, Electrodiagnosis, Diabetes Mellitus, Sensitivity and Specificity, Diagnostic Tests

---

Corresponding Address: Reza Toupa Ebrahimi, Department of Physical Medicine and Rehabilitation, 501 Military Hospital, Etemadzadeh St., West Fatemi Ave., Tehran, Iran

Email: rtoupaebrahimi@yahoo.com

Tel: +98-911-1943010

Received: 11 Sep 2013

Accepted: 1 Dec 2013

اعتبار آزمون‌های تشخیصی سندروم تونل کارپال در بیماران دیابتی

دکتر معصومه بهرامی اصل^{****}دکتر رضا تویا ابراهیمی^{***}دکتر شریف نجفی^{**}دکتر محمد فرجاد^{**}دکتر کامران آرما^{*}

- * دانشیار طب فیزیکی دانشگاه علوم پزشکی ارش
- ** استاد طب فیزیکی دانشگاه علوم پزشکی ارش
- *** استادیار طب فیزیکی دانشگاه علوم پزشکی ارش
- **** متخصص طب فیزیکی
- ***** دستیار تخصصی طب فیزیکی

آدرس نویسنده مسؤول: تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان اعتمادزاده، بیمارستان ۵۰۱ ارش، بخش طب فیزیکی و توانبخشی، تلفن ۰۹۱۱۱۹۴۳۰۱۰

Email: rtoupaebrahimi@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۹۲/۹/۱۰

تاریخ دریافت: ۹۲/۶/۲۰

چکیده

زمینه: سندروم تونل کارپال (CTS) شایع‌ترین نوروپاتی فشاری است. اگرچه استفاده نادرست و غیراصولی از دست‌ها و عدم رعایت نکته‌های ایمنی، زمینه بروز را فراهم می‌کند، اما مطالعه‌ها نشان داده‌اند که دیابت نیز فرد را مستعد آن می‌کند.

هدف: مطالعه به منظور تبیین حساسیت و ویژگی آزمون‌های تشخیصی CTS در بیماران دیابتی و مقایسه آن با غیر دیابتی‌ها انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۱ در بیمارستان میلاد تهران بر روی ۱۱۵ دست انجام شد که به طور سرشماری وارد مطالعه شدند. پس از پُر کردن پرسشنامه اطلاعات جمعیتی، بیماران معاينه فیزیکی شدند. سپس براساس پاسخ الکترودیاگنوز، افراد در ۶ گروه طبیعی، گزگز بدون CTS، CTS به تنهایی، دیابت علامت‌دار بدون CTS، دیابت و CTS و نوروپاتی محیطی تقسیم شدند. سپس حساسیت و ویژگی آزمون‌های تیبل، فالن، فالن معکوس، تورنیکت، افتراق دو نقطه، کمپرسن و فلیک در دیابتی‌ها و غیر دیابتی‌ها مقایسه شد. داده‌ها با آزمون‌های آماری کای دو تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین سنی افراد مبتلا ۵۵±۱۳/۲۵ سال و میانگین مدت عالیم در افراد علامت‌دار ۱۹ ماه بود. سندروم تونل کارپال با شدت متوسط نسبت به خفیف و شدید شایع‌تر بود. از ۱۱۵ دست مورد مطالعه، ۲۵ دست CTS و دیابت، ۲۳ دست CTS و دیابت و نوروپاتی محیطی، ۱۴ دست گزگز بدون CTS، ۱۹ دست دیابت علامت‌دار بدون CTS و ۱۴ دست طبیعی بودند. در گروه CTS غیر دیابتی، علامت فلیک و پس از آن فالن معکوس حساس‌ترین آزمون بودند و بالاترین ویژگی (۹۵%) را آزمون‌های تیبل و فالن داشتند. در گروه دیابتی‌های مبتلا به CTS، حساس‌ترین آزمون (۵۶%) فالن معکوس بود و بالاترین ویژگی (۷۷%) را آزمون تیبل داشت. در گروه دیابتی‌های مبتلا به CTS و نوروپاتی محیطی، بالاترین حساسیت (۵۹%) را دو آزمون فالن و کمپرسیون و بالاترین ویژگی (۷۷%) را آزمون تیبل داشتند. در مجموع در گروه دیابتی‌ها، آزمون کمپرسیون بالاترین حساسیت (۵۱%) و تیبل بالاترین ویژگی (۷۷%) را داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود در گروه دیابتی مبتلا به سندروم تونل کارپال آزمون‌های فالن، فالن معکوس و کمپرسیون استفاده شود.

کلیدواژه‌ها: سندروم تونل کارپال، الکترودیاگنوز، دیابت، حساسیت و اختصاصیت، آزمون‌های تشخیصی

مقدمه

سطح قدامی مج و بر روی تاندون‌های فلکسور قرار دارد.^(۱) فشار تونل در حالت طبیعی نزدیک ۲/۵ میلی‌متر جیوه است که در این بیماری به ۳۲ میلی‌متر جیوه می‌رسد. شیوع بیماری در مردان ۶/۰ و در زنان ۶/۸

سندروم تونل کارپال (CTD) شایع‌ترین نوروپاتی فشاری است. این بیماری با تحت فشار قرار گرفتن عصب مدین در ناحیه تونل کارپال مج دست مشخص می‌شود. عصب مدین در زیر فلکسور رتیناکولوم‌ها یا رباط‌های

کورتیکواستروئید خوارکی هم کمک‌کننده هستند.^(۷) درمان دیگر ترریق موضعی کورتیکواستروئید است که بر جراحی ارجح می‌باشد.^(۸) کاربرد جراحی در موارد شدید، مقاوم، آتروفی و عالیم پیشرونده است.^(۹) به نظر می‌رسد در بیماران دیابتی به دلیل اختلال‌های عروقی و سایر عوارض نورولوژیک ممکن است معاینه‌های عصبی محیطی تغییر کند و باعث اثر بر روی حساسیت و ویژگی آن‌ها شود. از طرفی، اگرچه آزمون انتخابی تشخیصی دیابت، الکترودیاگنوز است، ولی این آزمون حداقل ۸۵ درصد حساسیت دارد. مطالعه حاضر با هدف تعیین حساسیت و ویژگی آزمون‌های تشخیصی سندروم تونل کارپال در بیماران دیابتی و مقایسه آن با غیر دیابتی‌ها انجام شد.

* مواد و روش‌ها:

این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۱ بر روی تمام افراد مبتلا به گرگز، بی‌حسی و درد مج دست و انگشتان انجام شد که به درمانگاه توانبخشی بیمارستان میلاد مراجعه کردند (۱۱۵ دست). رضایت بیماران قبل از ورود به آزمون جلب و در مورد بی‌خطر و ایمن بودن روش‌ها به آن‌ها اطمینان داده شد. در صورت عدم تمايل بیمار، آزمون ادامه داده نشد و هیچ هزینه‌ای نیز به دلیل مشارکت به افراد مورد مطالعه تحمیل نشد. اطلاعات به دست آمده به صورت محرمانه نزد محققین محفوظ ماند.

این افراد بدون در نظر گرفتن محدودیت سنی، جنسی، نژادی یا وضعیت اقتصادی- اجتماعی پذیرفته شدند، همان‌گونه که ذکر شد شرط ورود به مطالعه، دارا بودن حداقل یکی از عالیم زیر بود: شکایت از گرگز و بی‌حسی دست، تشدید عالیم در شب، درد یا گزگزی که فرد را از خواب بیدار کند، درد با انتشار به قسمت‌های بالاتر، شکایت از کاهش قدرت دست، معیارهای خروج از مطالعه عبارت بودند از: دارا بودن سابقه جراحی یا ترمومای قبلى در ناحیه مج و سابقه بیماری‌هایی که می‌توانند

درصد و بیش‌تر دو طرفه است اما در دست غالب شدیدتر است.^(۲) در سنین بین ۳۰ تا ۶۰ سال شایع‌تر است.^(۳) عالیم بیماری شامل گزگز، بی‌حسی، درد و ضعف انگشتان دست است که گاهی اوقات به مناطق بالاتر اندام فوقانی هم انتشار پیدا می‌کند.^(۴)

علل این سندروم عبارتند از: مادرزادی، ساختمانی، عوامل متابولیک (از جمله دیابت)، تومورها، دلایل التهابی، عوامل تروماتیک (تروماهای خفیف مکرر و شکستگی استخوان‌های مج دست)، هماتوم، بیماری‌های استخوانی اکتسابی، دلایل نوروپاتیک (مانند الکلیسم، آمیلوئیدوز)، عفونت‌ها و علل عروقی.^(۱)

میزان شیوع این سندروم در دیابت نوع دو حدود ۳۰ درصد است که در صورت وجود نوروپاتی محیطی به درصد می‌رسد.

سه نظریه اصلی آسیب عصبی در بیماران دیابتی وجود دارد که عبارتند از: نظریه‌های متابولیک، ایسکمیک و ایمنی‌شناسی.

در نظریه متابولیک هیپرگلیسمی، افزایش بار اسموتیک در فضای داخل سلولی باعث کاهش میواینوزیتول و اختلال عملکرد پمپ سدیم و پتاسیم آکسون‌ها و باعث اکسیده شدن و اختلال انتقال آکسونی می‌شود. در نظریه ایسکمیک اختلال عملکرد وازانوروزوم باعث دژنراسیون آکسونی می‌شود. نظریه ایمنی‌شناسی بیان می‌کند که سلول‌های التهابی می‌توانند با تولید عوامل التهابی، صدمه نورونی ایجاد کنند.^(۴)

آزمون استاندارد تشخیصی سندروم تونل کارپال الکترودیاگنوز (EMG & NCV) است.^(۵) آزمون‌های بالینی تشخیص بیماری سندروم تونل کارپال عبارتند از: تینل، فالن، فالن، برعکس، تورنیکت، افتراق دو نقطه، ویبراسیون و کمپرسیون. نشانه فلیک هم کمک‌کننده است.^(۶)

درمان‌های مختلفی برای سندروم تونل کارپال وجود دارد. در مراحل اولیه درمان محافظه کارانه و آتل توصیه می‌شود.^(۷) داروهای ضدالتهابی غیر استروئیدی و

نشانه فلیک با توجه به تاریخچه اظهار بیدار شدن بیمار از خواب ناشی از درد و کاهش یافتن درد بعد از حرکات متناوب مج دست، مثبت در نظر گرفته شد.^(۱۱)

همراه با انجام معاینه‌های فیزیکی و ثبت مثبت یا منفی بودن نتایج آن، معاینه الکترودیاگنوز براساس روش زیر انجام شد: جهت سنسوری (حس) مدین محل ثبت ۱ تا ۲ سانتی‌متر دیستال به مفصل متاکارپوفالنثیال و تحریک در ۱۴ سانتی‌متر بالاتر در بین تاندون‌های فلکسورکارپی‌رادیالیس و پالماریس لونگوس با طول مدت ۱/۰ تا ۰/۲ میلی ثانیه وارد می‌شد. برای موتور (حرکت) مدین محل ثبت در حدفاصل بین مفصل متاکارپوفالنثیال اول و کریز دیستال مج دست و بر روی برجستگی تنار و محل تحریک ۸ سانتی‌متر بالاتر در بین تاندون‌های فلکسورکارپی‌رادیالیس و پالماریس لونگوس با طول مدت تحریک ۰/۱ تا ۰/۰ میلی ثانیه بود. در صورت مثبت بودن هر کدام از معیارهای زیر، فرد مبتلا به سندروم تونل کارپ در نظر گرفته شد:

قله Distal Latency حسی عصب مدین ۳/۶ میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

شروع Distal Latency حرکتی عصب مدین ۴/۲ میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

اختلاف Distal Latency حرکتی مدین و اولنار یک میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

اختلاف Peak Latency حسی مدین و اولنار نیم میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

اختلاف Latency حسی مدین از انگشت سوم و حسی رادیال از شست، نیم میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

در صورت وجود نوروپاتی محیطی اختلاف Latency لومبریکال و ایترباوئوس به دنبال تحریک عصب مدین و اولنار نیم میلی ثانیه یا بیشتر باشد.

علاوه بر موارد ذکر شده در صورتی که تنها Latency حسی مدین طولانی بود، بیماری خفیف و در حالت طولانی شدن Latency موتور بیماری متوسط و در وضعیت عدم ثبت یا کاهش شدید آمپلیتود، بیماری شدید

زمینه‌ساز CTS شوند مثل پُرکاری تیروئید، بیماری‌های التهابی مفاصل، آکرومگالی و غیره.

پرسشنامه اطلاعات جمعیتی توسط پزشک برای تمام بیماران تکمیل شده و سپس توسط پزشک دیگری تمام آزمون‌های تشخیصی و معاینه CTS به شرح و ترتیب زیر انجام شد (قابل ذکر است که معاینه کننده از دیابتی بودن بیماران مطلع نبود):

در نشانه تیبل توسط دو انگشت یا چکش معاینه در مسیر عصب مدین ناحیه مج دست به طور ملايم دق نموده و در صورت بروز گرگز و مورمور در مسیر عصب مدین، نتیجه مثبت در نظر گرفته شد.

در آزمون فالن بیمار به طور فعال مج دست خود را برای ۶۰ ثانیه در حالت خمیده کامل قرار داد و در صورت ایجاد یا تشدید بی‌حسی یا گزگز طی این مدت، آزمون مثبت گزارش شد.^(۱۰)

در آزمون تورنیکه بعد از بستن بازویند فشارستنج، آن را به میزانی که فقط جریان خون وریدی را مسدود نماید بادکرده و در صورت ظاهر شدن عالیم حسی در مسیر عصب مدین، مثبت در نظر گرفته شد.

در آزمون افتراق دو نقطه، نوک انگشتان دوم و پنجم مقایسه شدند. در این حالت اگر بیمار فاصله حداقل ۵ میلی‌متر سوزن‌ها را تشخیص داد، آزمون منفی و در صورتی که فاصله بیش از ۵ میلی‌متر (۷/۵ میلی‌متر) را در انگشت دوم تشخیص نداد، اما این آزمون برای انگشت پنجم منفی بود، مثبت در نظر گرفته شد.

آزمون ویراسیون توسط دیاپازون با تواتر ۱۲۸ هرتز انجام شد و در صورتی که بیمار لرزش انتهایی دیاپازون را روی مفصل انتهایی بین بندی انگشت دوم احساس نکرد، ولی روی انگشت پنجم احساس کرد، آزمون مثبت در نظر گرفته شد.

در آزمون کمپرسیون، چنانچه فشار انگشتان دست بر روی محل تونل کارپال دست به مدت ۳۰ تا ۶۰ ثانیه موجب بروز گرگز و کرختی یا تشدید آن شد، آزمون مثبت در نظر گرفته شد.

می‌کرد.

آزمون‌های تینل، فالن، فالن معکوس، تورنیکه، افتراق دو نقطه و کمپرسیون در افراد دیابتی مبتلا به CTS در مقایسه با گروه CTS تنها درصد حساسیت بیشتری داشتند، اما ویژگی این آزمون‌ها کمتر بود. تنها مورد متفاوت علامت فلیک بود که هم حساسیت و هم ویژگی کمتری را نشان داد (جدول‌های شماره ۱ و ۲).

جدول ۱- میزان حساسیت و اختصاصیت آزمون‌های تشخیصی گروه CTS بدون دیابت (۳۹ دست)

ارزش اخباری منفی	ارزش اخباری مثبت	ارزش اخباری مثبت	حساسیت	آزمون‌ها و نشانه‌ها
۴۳	۸۶	۹۵	۱۹	تینل
۴۶	۹۰	۹۵	۲۹	فالن
۴۹	۸۱	۸۵	۴۲	فالن معکوس
۴۱	۶۷	۸۰	۲۶	تورنیک
۴۵	۸۲	۹۰	۲۹	افتراق دو نقطه
۴۲	۷۳	۸۵	۲۶	کمپرسیون
۵۵	۷۶	۸۰	۵۸	فلیک

جدول ۲- میزان حساسیت و اختصاصیت آزمون‌های تشخیصی گروه دیابتی‌های مبتلا به CTS (۳۶ دست)

ارزش اخباری منفی	ارزش اخباری مثبت	ارزش اخباری مثبت	حساسیت	آزمون‌ها و نشانه‌ها
۳۲	۸۱	۷۷	۳۹	تینل
۲۹	۷۴	۵۹	۴۱	فالن
۴۰	۸۶	۷۶	۵۶	فالن معکوس
۳۰	۷۶	۶۹	۳۸	تورنیک
۲۷	۷۱	۶۲	۳۵	افتراق دو نقطه
۳۳	۶۷	۶۹	۴۷	کمپرسیون
۲۴	۶۸	۴۶	۴۴	فلیک

در گروه CTS غیردیابتی، علامت فلیک حساس‌ترین بود (۵۸ درصد). چون فلیک یک آزمون تشخیصی نیست پس از آن حساس‌ترین آزمون، فالن معکوس بود و بالاترین ویژگی را (۹۵ درصد) آزمون‌های تینل و فالن

گزارش شد.^(۷)

نوروپاتی محیطی با کاهش آمپلیتود اعصاب حسی سوال و پلاتر تار در مراحل زودرس و حتی عدم ثبت آن‌ها تشخیص داده شد، به علاوه بیمار ممکن بود در مراحل بعد با کاهش آمپلیتود اعصاب موتور و سرعت هدایت آن‌ها همچنین عدم ثبت مواجه شود. تغییرات دیگر مثل افزایش موج F و H هم مهم بودند.^(۱۲)

سپس افراد مورد مطالعه براساس پاسخ الکتروودیاگنوز به ۶ گروه تقسیم شدند: CTS به تنها یکی، CTS و دیابت، CTS و دیابت و نوروپاتی محیطی، گزگز بدون دیابت علامت‌دار بدون CTS و طبیعی. دیابتی بدون براساس سابقه فرد و در صورت عدم اطلاع بیمار از دیابتی بودن یا نبودن، براساس آزمایش قند خون ناشتا تعیین شد. گروه‌ها تا حد ممکن از نظر سن و جنس یکسان‌سازی شدند. ارتباط بین متغیرها و تفاوت آماری بین آن‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۰ انجام شد.

در مرحله بعد حساسیت و ویژگی آزمون‌ها و همچنین ارزش اخباری مثبت و منفی در دیابتی‌ها و غیر دیابتی‌ها تعیین شد.

* یافته‌ها:

دامنه سنی افراد مورد مطالعه ۱۹ تا ۶۱ سال با میانگین سنی ۵۵±۱۳/۲۵ سال و با بیشترین ابتلاء در دهه‌های ۶۰ تا ۷۰ سال بود. از ۱۱۵ دست بیمار مورد مطالعه، ۲۵ دست CTS به تنها یکی، ۲۰ دست CTS و دیابت، ۲۳ دست CTS و دیابت و نوروپاتی محیطی، ۱۴ دست گزگز بدون CTS، ۱۹ دست دیابت علامت‌دار بدون CTS و ۱۴ دست طبیعی بودند. از ۶۸ دست بیمار مبتلا به CTS، ۷۴ درصد زن و ۲۶ درصد مرد و میانگین مدت عالیم در افراد علامت‌دار ۱۹ ماه بود. سندروم تونل کارپال با شدت متوسط نسبت به گروه خفیف و شدید شایع‌تر بود. در مجموع ۵۰ درصد افراد گزگز با تشید شبانه داشتند و ۴۱ درصد به دلیل گزگز شبانه از خواب بیدار می‌شدند. ۴۰ درصد از بیماران دردشان به بالاتر از میزان معمول انتشار پیدا

در مطالعه حاضر، آزمون فالن معکوس در هر دو گروه دیابتی و غیردیابتی، حساس‌تر از فالن بود. مکانیسم آن می‌تواند فشار و ایسکمی بیش‌تر تونل کارپال باشد که در برخی از مطالعه‌ها نیز ثابت شده است.^(۱۶)

در مطالعه‌ای بر روی بیماران دیابتی مبتلا به CTS، حساسیت آزمون‌های فالن و کمپرسیون نسبت به سایر آزمون‌ها بالاتر، ولی در مقایسه با افراد غیردیابتی حساسیت این دو آزمون پایین‌تر بود.^(۱۷) در مطالعه‌ای دیگر، ویژگی آزمون تیبل در افراد دیابتی بالاتر بود.^(۱۸)

در این مطالعه CTS در زنان شایع‌تر بود که طبق نتایج مطالعه‌های دیگر هم این بیماری در زنان بیش‌تر بروز می‌کند (۶/۸ درصد در زنان در مقابل ۶/۰ درصد در مردان).^(۱۹)

در مطالعه حاضر نیز مانند سایر مطالعه‌ها، درد بیماران مبتلا به سندروم تونل کارپال به مناطق پروگریمال‌تر (آرنج، بازو، شانه و حتی گردن) انتشار پیدا می‌کرد.^(۲۰)

با توجه به این که سه آزمون فالن، فالن معکوس و کمپرسیون بالاترین حساسیت را در دیابتی‌ها داشته‌اند؛ بنابراین در بیماران دیابتی مشکوک به سندروم تونل کارپ انجام این آزمون‌ها پیشنهاد می‌شود. با وجود این که ممکن است سایر آزمون‌ها حساسیت و ویژگی بالایی نداشته باشند، ولی انجام همزمان آن‌ها با معاینه‌های دیگر می‌تواند بر میزان حساسیت و ویژگی و در نتیجه تشخیص بالینی دقیق‌تر بیفزاید. اگرچه نتایج به دست آمده ممکن است به مطالعه بیش‌تری نیاز داشته باشد.

متأسفانه حجم نمونه کافی از بیماران دیابتی علامت‌دار بدون CTS به دست نیامد و اغلب بیماران دیابتی دچار CTS بودند. پیشنهاد می‌شود مطالعه‌های دیگر با حجم نمونه بیش‌تر انجام شوند و نوع دیابت هم در مطالعه لحاظ شود.

مراجع:

- Jenkins DB. Flexor forearm in the upper limb. In: Hollinsheads Functional anatomy of the limbs and back. 8th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2002. 153-60

داشتند. در گروه دیابتی‌های مبتلا به CTS، حساس‌ترین آزمون فالن معکوس (۵۶ درصد) بود و بالاترین ویژگی را ۷۷ درصد آزمون تیبل داشت. در گروه دیابتی‌های مبتلا به CTS و نوروپاتی محیطی، بالاترین حساسیت را (۵۹ درصد) دو آزمون فالن و کمپرسیون داشتند و بالاترین ویژگی را (۷۷ درصد) آزمون تیبل داشت. در تمام افراد دیابتی (۷۶ دست)، آزمون کمپرسیون بالاترین حساسیت (۵۱ درصد) و تیبل بالاترین ویژگی (۷۷ درصد) را داشت.

بحث و نتیجه‌گیری:

این مطالعه نشان داد حساسیت و ویژگی آزمون‌های تشخیصی سندروم تونل کارپال در بیماران دیابتی با افراد غیردیابتی متفاوت بود و میزان حساسیت این آزمون‌ها در دیابتی‌ها افزایش و در مقابل ویژگی آن‌ها در دیابتی‌ها نسبت به گروه غیردیابتی کاهش پیدا می‌کرد (به طور مثال، حساسیت تیبل از ۱۹ درصد به ۳۹ درصد یا فالن از ۲۹ درصد به ۴۱ درصد افزایش پیدا کرد). علت افزایش حساسیت آزمون‌ها در دیابتی‌ها می‌تواند آسیب ایسکمیک و متabolیک اعصاب محیطی در این افراد باشد. آزمون‌های انجام شده، با مکانیسم افزایش فشار روی عصب مدین و ایسکمی در آن مشتبه می‌شوند.

در مطالعه‌ای بر روی در بیماران غیردیابتی، آزمون فالن ۴۵ درصد حساسیت و ۵۵ درصد ویژگی داشت. در مورد آزمون تیبل ۶۷ درصد حساسیت و ۴۲ درصد ویژگی و در آزمون تورنیکه ۳۶ درصد حساسیت و ۲۱ درصد ویژگی ذکر شده است.^(۱۳)

در مطالعه دیگری عنوان شده است که در صورت منفی بودن هر دو آزمون تیبل و فالن، احتمال کمی وجود دارد که بررسی هدایت عصبی، CTS را نشان دهد. این موضوع اهمیت حساسیت و ویژگی این آزمون‌ها را گوشزد می‌نماید.^(۱۴)

مطالعه دیگری نشان داد که آزمون تیبل برای ارزیابی سندروم تونل کارپال مفید نیست و آزمون فالن حساسیت و ویژگی بیش‌تری دارد.^(۱۵)

2. Shapiro BE, Preston DC. Entrapment and compressive neuropathies. *Med Clin North Am* 2009 Mar; 93 (2): 285-315
3. Blumental S, Herskowitz S, Vergheze J. Carpal tunnel syndrome in older adults. *Muscle Nerve* 2006 Jul; 34 (1): 78-83
4. Thomsen Niels O.B. Carpal tunnel syndrome and diabetes surgical outcome and nerve pathology. *J Hand Surgery* 2009 Sep; 34 (7): 1177-87
5. Wiesler ER, Chloros GD, Cartwright MS, et al. the use of diagnostic ultrasound in carpal tunnel syndrome. *J Hand Surg Am* 2006 May-Jun; 31 (5): 726-32
6. LaJoie AS, McCabe SJ, Thomas B, Edgell SE. Determining the sensitivity and specificity of common diagnostic test for carpal tunnel syndrome using latent class analysis. *Plast Reconstr Surg* 2005 Aug; 116 (2): 502-7
7. Dumitru D, Zwarts M, Amato A. Focal peripheral neuropathy in Electrodiagnostic medicine. 2nd ed. Philadelphia: Hanley and Belfus; 2002. 1062-7
8. Ly-Pen D, André JL, de Blas G, et al. Surgical decompression versus local steroid injection in carpal tunnel syndrome: a one-year, prospective, randomized, open, controlled clinical trial. *Arthritis Rheum*. 2005 Feb; 52 (2): 612-9
9. Bland JDP (Jeremy D. P. Bland). Treatment of carpal tunnel syndrome. *Muscle Nerve* 2007; 36: 167-77
10. Bilkis S, Loreman DM, Eldridge JA, et al. Modified Phalen's test as an aid in diagnosing carpal tunnel syndrome. *Arthritis Care Res (Hoboken)* 2012 Feb; 64 (2): 287-9
11. Ma H, Kim L. The diagnostic assesment of hand elevation test in carpal tunnel syndrome. *J Korean Nearosurg Soc* 2012 Nov; 52 (5): 472-5
12. Hoitsma E, Reulen JP, de Baets M, et al. Small fiber neuropathy: a common and important climcal disorder. *J Neurol Sci* 2004 Dec 15; 227 (1): 119-30
13. Official Disability Guideline - ODG/TWC - integrated treatment. Disability carpal tunnel syndrome. Available at: <http://www.disabilitydurations.com/> Updated in: 2013
14. Ntani G, Palmer KT, Linaker C, et al. Symptoms, signs and nerve conduction velocities in patient with suspected carpal tunnel syndrome. *BMC Musculoskelet Disord* 2013 Aug 15; 14: 242
15. Kushner SH, Ebramzadeh E, Johnson D, et al. Tinel's sign and Phalen's test in carpal tunnel syndrome. 1992 Nov; 15 (11): 1297-302
16. Azma K. Eveluation of sensitivity and specificity of carpal tunnel syndrome, professional thesis in army medical university. 1999 [In Persian]
17. Edwards A. Phalen's test with carpal compression: testing in diabetics for the diagnosis of carpal tunnel syndrome. *Orthopedics* 2002 May; 25 (5): 519-20
18. De Smet L, Steenwerckx A, Van den Bogaert G, et al. Value of clinical provocative tests in carpal tunnel syndrome. *Acta Orthop Belg* 1995; 61 (3): 177-82